

CHILIJSKIE
ARPILLERAS
I MOLAS
Z PANAMY

MUSEO DE LA
SOLIDARIDAD
SALVADOR ALLENDE

Towarzystwo Przyjaciół Sztuk Pięknych w Warszawie ma zaszczyt gościć w swojej galerii wystawę chilijskich arpilleras i panamskich molas, której patronuje Polski Komitet Solidarności z Narodem Chile.

Jako stowarzyszenie społeczno-kulturalne cieszymy się, że możemy zaprezentować społeczeństwu Warszawy oryginalną twórczość ludową, która odgrywa ważną rolę w chilijskiej kulturze narodowej.

Sekretarz Generalny
(Władysław Walczak)

MUSEO DE LA
SOLIDARIDAD
SALVADOR ALLENDE

POLSKI KOMITET SOLIDARNOŚCI
Z NARODEM CHILIJSKIM
TOWARZYSTWO PRZYJACIÓŁ
SZTUK PIĘKNYCH W WARSZAWIE

WYSTAWA

CHILIJSKICH ARPILLERAS I MOLAS Z PANAMY

WARSZAWA • STYCZEŃ 1980

GALERIA TPSP
„STARA KORDEGARDA”
ŁAZIENKI KRÓLEWSKIE
WARSZAWA, UL. SZWOLEŻERÓW Nr 9

MUSEO DE LA
SOLIDARIDAD
SALVADOR ALLENDE

MUSEO DE LA
SOLIDARIDAD
SALVADOR ALLENDE

ARPILLERAS — tą nazwą określane są tkaniny-aplikacje, wyszywanki, jakie wyrosły z tradycji ludowej i rozpoznały się w Chile po zamachu stanu dokonanym przez juntę Pinocheta w dniu 11 września 1973 roku, zamachu, który postawił sobie za cel zniszczenie nie tylko demokratycznych instytucji kraju, ale także dorobku kulturalnego narodu Gabriela Mistral i Pablo Nerudy. Naród ten, w czasie sprawowania władzy przez rząd Jedności Ludowej kierowany przez Salvadora Allende, stał się — jak nigdy dotąd w swojej historii — pełnoprawnym promotorem rozwoju kultury we wszystkich jej dziedzinach, o czym świadczy powszechny rozkwit życia kulturalnego: działalność wydawnictw, twórczość teatralna i filmowa, muzyka i plastyka, folklor i ruch amatorski, szkolnictwo artystyczne.

Faszystowski zamach zatrzymał ten proces, ale nie załamał woli walki chilijskiego ludu. Zrodził kulturalny ruch oporu, rezystencję wobec namiastki kultury proponowanej przez juntę. Tkaniny arpilleras — gatunek wzbogacony teraz o głęboko społeczne treści — są jedną z form tego ruchu. Tworzone potajemnie przez kobiety, żony i siostry więźniów politycznych i zaginionych, są one rozprowadzane i sprzedawane po świecie, zasilając w ten sposób fundusz pomocy ofiarom faszyzmu.

Arpilleras są autentyczne, szczerze, wykonują je kobiety z ludu. Tym mocniejsza jest ich wymowa. Ich treść jest odbiciem tragicznych przeżyć Chilijszczyków, cierpień, trudnej codzienności, walki i nadziei. Jest także apelem o solidarność międzynarodową.

Jej wyrazem jest również eksponowana w drugiej części wystawy grupa tkanin panamskich o nazwie MOLAS — kolekcja będąca darem kobiet Panamy dla narodu chilijskiego. Molas, które swą techniką — chociaż to też aplikacje kilku warstw materiału o intensywnych, mocnych kolorach — różnią się jednak od arpilleras, są dziełem kobiet indiańskiego plemienia Kunów, zamieszkujących archipelag San Blas. Oprócz funkcji czysto dekoracyjnych mają zastosowanie praktyczne: Indianki Kuna wykonują z nich barwne stroje. Charakterystyczne wzornictwo — silnie zgeometryzowane ornamenty roślinne, zwierzęce i antropomorficzne — tworzy oryginalne, swoiste piękno tych tkanin.

W maju bieżącego roku odbyło się w Toruniu Międzynarodowe Forum Solidarności z Kulturą Chilijską, które potwierdziło zdecydowanie postępowych sił na świecie walczących o przywrócenie swobód w Chile, i uznało potrzebę popierania tej kultury narodowej i ludowej w jej prawdziwych przejawach. Wierzimy, że wystawa arpilleras i molas, pochodzących ze zbiorów Muzeum im. Salvadora Allende w Hawanie — prezentowana w galerii warszawskiego Towarzystwa Przyjaciół Sztuk Pięknych — będzie skromnym przyczynkiem przybliżającym społeczeństwu naszej stolicy dramatyczny obraz tego dalekiego kraju.

Andrzej Lewicki

MUSEO DE LA
SOLIDARIDAD
SALVADOR ALLENDE

MUSEO DE LA
SOLIDARIDAD
SALVADOR ALLENDE

GALERIE TPSP

PALACYK

ul. Rutkowskiego 5

PODZIEMIE PALACYKU

ul. Rutkowskiego 5

STARA KORDEGARDA

Łazienki Królewskie

ul. Szwoleżerów 9

o r a z

KLUB KAWIARNIA

Podziemie Pałacyku

ul. Rutkowskiego 5

WYDAWCA

Towarzystwo Przyjaciół

Sztuk Pięknych

w Warszawie

OPRACOWANIE KATALOGU

Krystyna Barchańska

MUSEO DE LA
SOLIDARIDAD
SALVADOR ALLENDE

112-Po-C-051

MUSEO DE LA
SOLIDARIDAD
SALVADOR ALLENDE

b0096.h